

BÖLÜM 11

KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİNDE ENFEKSİYON KONTROLÜ

Hacer GÜLEN SAVAŞ¹

11.1. Giriş

Kadın üreme sistemi enfeksiyonları önlenemez ve tedavi edilebilir hastalıklar olmasına rağmen, komplikasyonları ve yaygınlığı nedeniyle önemli kadın sağlığı sorunlarından biridir. Kadın üreme sistemi anatomik yapısı ve tüm yaşam döngüsü boyunca yaşadığı fizyolojik değişimler nedeniyle mikroorganizmalar için kolaylıkla vücuda giriş kapısı ve üreme alanı oluşturur. Bu enfeksiyon hastalıkları akut dönemde fiziksel ve psikolojik rahatsızlıklara neden olduğu gibi ileriye yönelik sekeller bırakabilmekte, kadının üreme yeteneğini ve cinselliğini tehdit etmekte, hatta ölüme neden olabilmektedir.

Kadının yaşam kalitesini olumsuz etkileyen üreme sistemi enfeksiyonları, gebelik sürecinde yaşandığında da sadece gebe kadının değil aynı zamanda fetüsün de sağlığını ve yaşamını tehdit ederek tüm aileyi etkileyebilmektedir.

Kadın üreme sistemi anatomik yapısı bakımından enfeksiyon gelişimine oldukça elverişlidir. Dış ortamla temasının az olması, vajinal-servikal sekresyonlar nedeniyle nemli, sıcak bir bölge olması ve menstural dönemde kanamanın varlığı gibi nedenlerle mikroorganizmalar için iyi bir üreme alanı oluşturmaktadır. Ayrıca vajinal ve üretral açıklığın anüse oldukça yakın olması anüste yer alan mikroorganizma ve parazitlerin bulaş riskini artırmaktadır. Vajinal epitel yüzey alanının genişliği de mikroorganizmalar için geniş ve kolay bir giriş kapısı oluşturmaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, hacergulen@duzce.edu.tr

Kaynaklar

- Akpınar O, Akpınar H. Gebe kadınlarda rubella ve sitomegalovirus seroprevelansının elisa yöntemi ile araştırılması. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017; 1(6), 11-15 Doi: 10.5505/bsbd.2017.98159.
- Alemu AA, Zeleke LB, Aynalem BY, et al. Hepatitis B virus infection and its determinants among pregnant women in Ethiopia: a systematic review and meta-analysis. *Hindawi Infect Dis Obstet Gynecol*. 2020;1-11. Doi: 10.1155/2020/9418475.
- Andiman SE, Xu X, Boyce JM, et al. Decreased surgical site infection rate in hysterectomy: effect of a gynecology-specific bundle. *Obstet Gynecol*. 2018;131(6):991-999. Doi: 10.1097/AOG.0000000000002594.
- Celik HG, Celik E, Dikmen S, et al. Surgical site infections in a tertiary referral obstetric and gynecologic clinic center in İstanbul and review of the literature. *Gynecol Obstet Reprod Med*. 2018;24(1):37-41. Doi:10.201613/GORM.2017.717.
- Practice bulletin no. 151: Cytomegalovirus, parvovirus B19, varicella zoster, and toxoplasmosis in pregnancy. *Obstet Gynecol*. 2015;125(6):1510-1525. Doi: 10.1097/01.AOG.0000466430.19823.53.
- Çalman F, Öztürkcan S. A., Karahan M. İnsanlarda zika virüsü enfeksiyonları ve korunma. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017;3:287-308.
- Dağlar G, Bilgiç D. Gebelikte teratojen enfeksiyonlara güncel yaklaşım. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*. 2018;49(1):100-108. Doi: 10.16948/zktipb.298708
- Demirel, B. (2007). *Jinekolojik Cerrahi ve Girişimler Sonrası Enfeksiyonlar*. Fehmi Tabak (Ed.), *Jinekolojik ve Obstetrik Enfeksiyonlar içinde* (1. Baskı., s.125-136). İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık.
- Doğan K, Güraslan H, Özel G, ve ark. Gebelerde toxoplasma gondii, rubella, sitomegalovirus, sifiliz ve hepatit b seropozitiflik oranları. *Türkiye Parazitoloj Derg*. 2014;38:228-233. Doi: 10.5152/tpd.2014.3435
- Eriç J. Preoperatif vajinal lavaj ve tek doz antibiyotik profilaksisinin postoperatif enfeksiyonlar üzerine etkisi. *Kocaeli Med J*. 2018;7(3):34-40. Doi: 10.5505/kt.2018.26122
- Johnson MP, Kim SJ, Langstraat CL, et al. Using Bundled interventions to reduce surgical site infection after major gynecologic cancer surgery. *Obstetrics & Gynecology*. 2016;127(6):1135-1144. Doi: 10.1097/AOG.0000000000001449
- Karahan, N. Development of a genital hygiene behavior scale: validity and reliability study. *İstanbul Med J*. 2017;18:157-62 Doi: 10.5152/imj.2017.82957
- Kurt, S; Canda, MT. Obstetrik ve jinekolojide profilaktik antibiyotik kullanımı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2017;31(2):103-111.
- Madazlı, R. (2007). *Gebelikte Maternal Enfeksiyonlar*. Fehmi Tabak (Ed.), *Jinekolojik ve Obstetrik Enfeksiyonlar içinde* (1. Baskı., s.167-196). İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık
- Madazlı, R. (2017) *Maternal enfeksiyon taraması*. Rıza Madazlı (Ed.), *Gebelikte Tarama ve Öngörü içinde* (1. Baskı. S. 45-67). İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık.
- Pellegrini JE, Toledo P, Soper DE, et al. Consensus bundle on prevention of surgical site infections after major gynecologic surgery. *Obstet Gynecol*. 2017;129(1):50-61. Doi: 10.1097/AOG.0000000000001751
- ACOG Practice Bulletin No. 195: Prevention of infection after gynecologic procedures. *Obstet Gynecol*. 2018;131(6):172-189. Doi: 10.1097/AOG.0000000000002670
- Rostami A, Riahi SM, Contopoulos-Ioannidis DG, et al. Acute toxoplasma infection in pregnant women worldwide: A systematic review and meta-analysis. *PLoS Negl Trop Dis*. 2019;13(10):1-20. Doi:10.1371/journal.pntd.0007807
- Spadol A, Primary prenatal care: screening, prevention and treatment of viral infections. *Clinical Obstetrics and Gynecology*. 2018; 61(1):95-105. Doi: 10.1097/GRF.0000000000000344
- Subramaniam A, Britt WJ. Herpesviridae infection: prevention, screening and management. *Clinical Obstetrics and Gynecology*. 2018;61(1):157-176. Doi: 10.1097/GRF.0000000000000335
- Taşkın, L. (2020). *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği*. (16. Baskı). Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Yüksel, M A. (2017). *Gebelik ve Aşilar*. Rıza Madazlı (Ed.), *Gebelikte Tarama ve Öngörü içinde* (1. Baskı. S.281-95). İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık.